

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 190 | Tarih 5-11 Şubat, 2024

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 66 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

7 Şubat: 6 Şubat 2024 tarihinde İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK), Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve Türk Tabipleri Birliği (TTB) tarafından 6 Şubat 2023 depreminin yıldönümü nedeniyle yapılan anmaya müdahale eden polis 5 kişiyi gözaltına aldı.

8 Şubat: Özak Tekstil işçilerinin 7 Şubat 2024 tarihinde İstanbul'un Beylikdüzü ilçesindeki bir AVM önünde emeklerinin karşılığını almak için yaptıkları basın açıklamasına müdahale eden polis 23 kişiyi gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

7 Şubat: Türkiye Anayasa Mahkemesi Salı günü, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın adının karıştığı uluslararası bir soruşturma hakkında Haziran ayında Reuters tarafından yapılan özel bir habere atıfta bulunan haberler de dahil olmak üzere, 500'den fazla içerik kaldırma veya erişim engelleme kararının anayasaya aykırı olduğuna hükmetti.

9 Şubat: Türk makamları, Ocak ayında haber makaleleri, sosyal medya paylaşımları ve alan adlarıyla ilgili en az 1.401 URL'ye erişimi engelleyen 46 sansür kararı yayınladı. Bu 1.401 URL'nin 972'si haber, 426'sı ise sosyal medya paylaşımı içeriyordu.

9 Şubat: AKP İzmir İl Başkanı Bilal Saygılı hakkında en az 3 haber ve köşe yazısına İzmir 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

9 Şubat Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Mehmet Uçum'un adının karıştığı arazi davasıyla ilgili en az 3 habere İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

9 Şubat Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) Merkez Yürütme Kurulu (MYK) üyesi Müslüm Koyun, 9 Şubat 2024 tarihinde Eskişehir'de sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek evine yapılan baskınla gözaltına alındı.

11 Şubat: 11 Şubat'ta Zeugma Müzesi Kültür Merkezi'nde sahnelenmesi planlanan Şano Ar'ın 'Qral û Travîs' adlı oyunu, gösterime bir gün kala yasaklandı.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

5 Şubat: Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarına uyum oranının yüzde 90 olduğunu açıklaması uzmanlar tarafından şüpheyle karşılandı ve bakanın verileri yanlış bir algı yaratmak için kullandığını savundular.

8 Şubat: Türk yetkililer, Çağdaş Hukukçular Derneği'nden (ÇHD) Betül Vangölü Kozağaçlı, Seda Şaraldı, Didem Baydar Ünsal ve Berrak Çağlar adlı dört avukatı gözaltına aldı.

DİĞER AZINLIKLAR

9 Şubat Türkiye'nin devlet tarafından işletilen yayın kuruluşu TRT World'ün İngilizce kanalı, uluslararası dijital platformunda yakında LGBT karşıtı bir belgesel dizisi yayınlayacağını duyurdu. Dizide topluluktan "LGBT lobisi" olarak bahsediliyor ve "toplumsal cinsiyet ideolojisinin karanlık yüzünün ortaya çıkarılacağı" iddia ediliyor.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

9 Şubat: İstanbul Çağlayan Adliyesi'ndeki silahlı saldırıya ilişkin soruşturma kapsamında gözaltına alınan 96 kişi hastaneye sevk edilirken ters kelepçeye, parmak izi alınırken de işkence ve kötü muameleyle maruz kaldı.

10 Şubat: Gülen hareketine bağlı bir yurtda yöneticilik yaptığı gerekçesiyle gözaltına alınan Aysun Işınkaralar adlı bir kadın, Kronos haber sitesine verdiği röportajda gözaltı sırasında maruz kaldığı işkenceyi anlattı. Gözaltındayken elektrik şokuna, boğma girişimine, cinsel tacize ve sahte bir infaza maruz bırakıldı.